

Απόστολος Λ. Πιερρής

Ανεπηρέαστες Σκέψεις

για το 1776 και το 1821

Οι Αμερικανικές αποικίες της Ανατολικής Ακτής αποτελούσαν μέρος μιας κραταιής Αυτοκρατορίας που δρασκελίζει την Οικουμένη από την Άπω Ανατολή μέχρι την υπερατλαντική Δύση. Η Αγγλία, ξεκινώντας από θέση στην περιφέρεια και το περιθώριο του Ευρωπαϊκού Συστήματος, είχε υπερισχύσει κατά διαδοχή της Ισπανικής Αυτοκρατορίας, των Ολλανδικών Πόλεων και της μεγάλης ηπειρωτικής δύναμης, της Γαλλίας, έβαινε δε ακάθεκτη προς την αποκορύφωση της ακμής της. Οι Αμερικανικές κτήσεις ωφελούντο από την ζώνη ελεύθερων ροών που η Αυτοκρατορία εξέφραζε.

Αλλά οι Αποικίες ήθελαν μεγαλύτερο βαθμό ελευθερίας για να αναπτύξουν στο έπακρο τις δυνατότητες των πληθυσμών τους. Με αιχμή των αξιώσεών τους τον έλεγχο της φορολογίας των και αφορμή τον φόρο του τσαγιού προέβησαν, ανυποχώρητες επί μακρόν, στην Ένδοξη Επανάσταση τους, έστησαν δε ένα οργανωτικό σύστημα αγωνιστικού ιδεώδους και φυσικής αριστοκρατίας τόσο ταιριαστό προς τον ιδιοχαρακτήρα του λαού τους που σε 200 χρόνια οι Αποικίες έγιναν

Οικουμενική Ηγεμονική Δύναμη. Ευρωπαίοι αυτοί δεν μιμήθηκαν κανένα Ευρωπαϊκό σύστημα, ούτε καν το φιλελευθερώτερο Αγγλικό, αλλά έφτιαξαν με γερή κλασσική θεμελίωση, το δικό τους. Οι Founding Fathers και οι Ηγετικές Ομάδες γνώριζαν καλά την Κοινωνία τους και την ωδήγησαν άξια στην κορυφή του κόσμου. Η αρχή ήταν μια επιτυχημένη Επανάσταση.

Η Ελλάδα ήταν μέρος μιας μεγάλης Αυτοκρατορίας, διαδόχου των κατά σειράν γεωπολιτικών ολοκληρώσεων του περιφερειακού πεδίου της καθ' ημάς Ανατολής. Οι Έλληνες, ενεργοί με επιρροή στην γεωγραφική Ελλάδα, σε πολλές περιοχές της Αυτοκρατορίας και στο κέντρο της, ανήρχοντο δυναμικά την κλίμακα ισχύος (οικονομικής, διοικητικής, πολιτισμικής), επωφελούμενοι από ένα εξαιρετικά διαφοροποιημένο, κατά τοπική και πληθυσμιακή ιδιαιτερότητα, κανονιστικό πλαίσιο, που επέτρεπε την βέλτιστη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε μιας περιοχής. Το κοινοτικό καθεστώς βαθύτατου επιμερισμού κανόνων και λειτουργιών επέτρεπε και καλλιεργούσε τον επινοητικό, ατομοκεντρικό και υπερήφανα ξεχωριστό χαρακτήρα του Έλληνα με την ισχυρή του αίσθηση διάκρισης, αξιοπρέπειας στην δουλειά και τιμής.

Η βιοτεχνία πολεμοφοδίων στην Δημητσάνα, η αργυροχοΐα στην Στεμνίτσα, η οικοδομική τέχνη στα Λαγκάδια, η γαιοκτημοσύνη στην Αχαΐα, η ναυτοσύνη και το εμπόριο στην Ύδρα ή το Γαλαξείδι, το συνεταιριστικό κίνημα στα Αμπελάκια, η τεχνιτεία στα Γιάννενα, η κηπουργία στην Λέσβο, η κτηνοτροφία στην Πίνδο – αναπτύσσονταν και ανέπτυσαν τον Ελληνισμό και την Αυτοκρατορία. Ευημερία, επιρροή και εναρχόμενη πολιτισμική αναγέννηση ήταν το αποτέλεσμα ενός συστήματος ισορροπούντος υπό την αρχή της φυσικής αυτοδιευθέτησης.

Σε μια αυτοκρατορία που είχε περάσει την περίοδο της ακμής της και έβαινε στη φάση της παρακμής, το Ελληνικό στοιχείο ανήρχετο. Στο κατάλληλο σημείο ο Ελληνισμός θα επιζητούσε τον μέγιστο αυτοπροσδιορισμό του, περιλαμβανομένης και της πολιτικής ελευθερίας και ανεξαρτησίας του. Ζωντανό παρέμενε και το ιδεώδες της κατά διαδοχή αντικατάστασης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με μια Ελληνική επί του αυτού γενικά γεωπολιτικού και γεωπολιτισμικού χώρου, όπως η Οθωμανική είχε υποκαταστήσει την Βυζαντινή και εκείνη την Ρωμαϊκή.

Όταν και όπως όμως έγινε η Ελληνική Επανάσταση δεν δείχνει την σαφή μορφή της Αμερικανικής.

Και πρώτα ξεκίνησε κατά το όραμα του Ρήγα αντίστροφης διαδοχής της Οθωμανικής τουλάχιστον στα Βαλκάνια, όραμα άκαιρο τότε. Έτσι επιχειρήθηκε η έναρξή της στις Ηγεμονίες όπου η αποτυχία ήταν άμεση. Επαναπροσδιορίστηκε τότε – σημάδι αδιάψευστο προχειροδουλειάς στην σύλληψη και στην προετοιμασία - κατά περιορισμό στην, και γύρο από την, Πελοπόννησο. Ο στόχος από Ελληνική ανατολική αυτοκρατορία μεταλλάχθηκε σε Ελληνικό δυτικό εθνικό κρατίδιο.

Έπειτα οι ηγετικές ελίτ της Ελληνικής Επανάστασης δεν φανερώνουν καθαρή φυσιογνωμία. Οι φρονιμώτεροι και σοφώτεροι δείχνουν να απείχαν. Ο Καποδίστριας ρητά την απέτρεψε. Έμειναν να διαχειριστούν τις τύχες της και τα πεπρωμένα του Ελληνισμού τρεις βασικά ελλειμματικές ομάδες:

Α) Μια θολή Εταιρεία με σημαία ρηχό Διαφωτισμό, οργάνωση συνωμοτική και υποκίνηση Ρωσική. (Αντιπαράθεστε τον διαρθρωμένο κλασικοτραφή λόγο των Αμερικανών Πατέρων, την φανερή συγκρότηση και αυτοτελή δράση τους. Η ανοικτή αντιπαράθεση Patriots και Loyalists

έδειξε υγεία. Δεν υπήρξαν «Προσκυνημένοι», αλλά «Νομιμόφρονες» που έχασαν και παραμερίστηκαν).

Β) Το πενιχρότερο και αχρηστότερο γένος των Ευρωπαϊστών Φαναριωτών, με χαρακτηριστικό δείγμα τον «Αλεξανδροβόδα τον Ασυνείδητο» (Κατά την εμβληματική χαρακτηρισολογία της κωμωδίας του Γεωργίου Σούτσου, 1785).

Γ) Ένα συνοθύλευμα εκ προκρίτων και κοτζαμπάσηδων και αρχιερέων, ποικίλης ειλικρίνειας και ποικιλότερης αποφασιστικότητας, εναλλασσομένων δε συσσωματώσεων κατά τοπική, κοινωνική και προσωπική κατηγοριοποίηση.

Την τιμή της Ελληνικής Επανάστασης διέσωσαν οι «στρατιωτικοί» και τα παλληκάρια τους. Οι Κλέφτες και οι Αρματωλοί. Οι ορεσίβιες Δωρικές ορδές. Αλλά, χωρίς Λυκούργο, η τιμή δεν μορφοποιήθηκε σε επιτυχία. Χωρίς σαφή και δομημένη και ανυποχώρητο καθοδήγηση, το Άνυσμα της Επανάστασης διασπάστηκε, η Ορμή συνετρίβη, και ο διχασμός οργίασε. Ο εμφύλιος άρχισε στην ουσία από το πρώτο έτος της. Και η μαθηματική κατάληξη ήταν η ήττα. Με την Ναυμαχία του Ναυαρίνου δεν σώθηκε η Ελληνική Επανάσταση: θάφτηκε. Τα σπουδαία δεν δωρίζονται. Ούτε και αγοράζονται. Αρπάζονται.

Την τιμή της Ελληνικής Επανάστασης δόξασαν τα παλληκάρια και οι αρχηγοί τους. Το πνεύμα της μεγάλυναν μέσα στην μάχη ποιητές: Ο Σολωμός και ο Κάλβος. Οι δυο τους εξαντλούν τις δυνατές πολιτισμικές οδούς του Νεοελληνισμού: είτε από τα πηγαία νάματα του δημοτικού τραγουδιού και της αδιάστροφης λαϊκής δημιουργίας είτε από την υψηλή τέχνη της κλασσικής τελειότητας. Βέλτιστα, από τα πρώτα και με την δεύτερη. Αλλά το έργο των δυο Φωστήρων δεν ευοδώθηκε.

Από το άλλο μέρος οι σοβαροί Φαναριώτες επεφύλασσοντο. Ο Κοδρικάς μοχθούσε για το Οικείο.

Για το Οικείο, αλλιώς, αγωνιζόταν και ο Καποδίστριας.

Τραγικά, το Οικείο είχαν στην καρδιά τους και οι μεγάθυμοι Μανιάτες.

Και οι Ρουμελιώτες αγωνιστές με τον Ομηρικό ηρωισμό.

Και οι απόφιοι γνωστικοί του Μοριά.

Και τα γελαστά παιδιά των πορφυρών θαλασσών στο Αρχιπέλαγος της Ανατολής και στο Ιόνιο της Δύσης.

Αλλά επεκράτησαν οι χειρότεροι: οι «Ασυνείδητοι».

Και διέστρεψαν τα Ευρωπαϊκά πράγματα εις εργαλεία ασυνειδησίας. Και εποίησαν Καθεστώς ανοίκειο – ανοίκειο οργανωτικά, πολιτισμικά, γεωπολιτικά. Και το Καθεστώς διαβάλλει και διασύρει τον Ελληνικό Λαό στους ξένους και τους ξένους στον Ελληνικό Λαό. Από τότε μέχρι σήμερα.

Η χώρα και ο λαός χρειάζονται την Επανάσταση που δεν τελεσφόρησε. Μια νέα ολική Αρχή.

Γένοιτο.

30 Μαρτίου 2016